

Alue-ekologinen verkosto ja poronhoito

Marja Anttonen
12.12.2023

Paliskuntain yhdistys

Koskikatu 33 A, 96100 Rovaniemi - www.paliskunnat.fi -

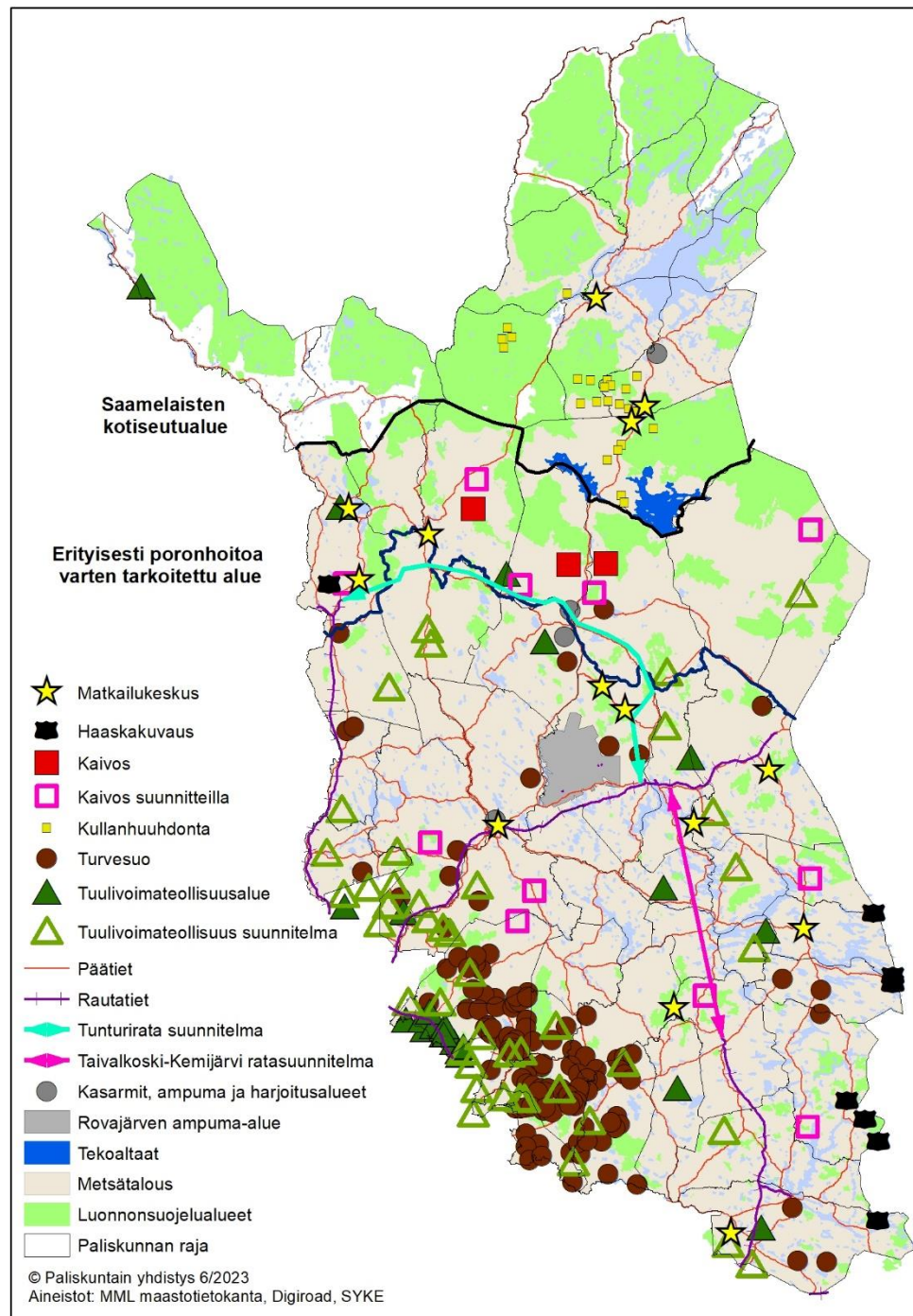
Kannattavan poronhoidon perusedellytykset ovat laajat luonnonlaitumet ja porojen vapaa laidunnus (PHL 3 §)

Laidunten kestävä käyttö: luontainen laidunkierto, laidunrauha, erilaiset toiminnalliset alueet vuoden kierron eri vaiheissa sekä reservit

PORONHOITO JA MUU MAANKÄYTTÖ

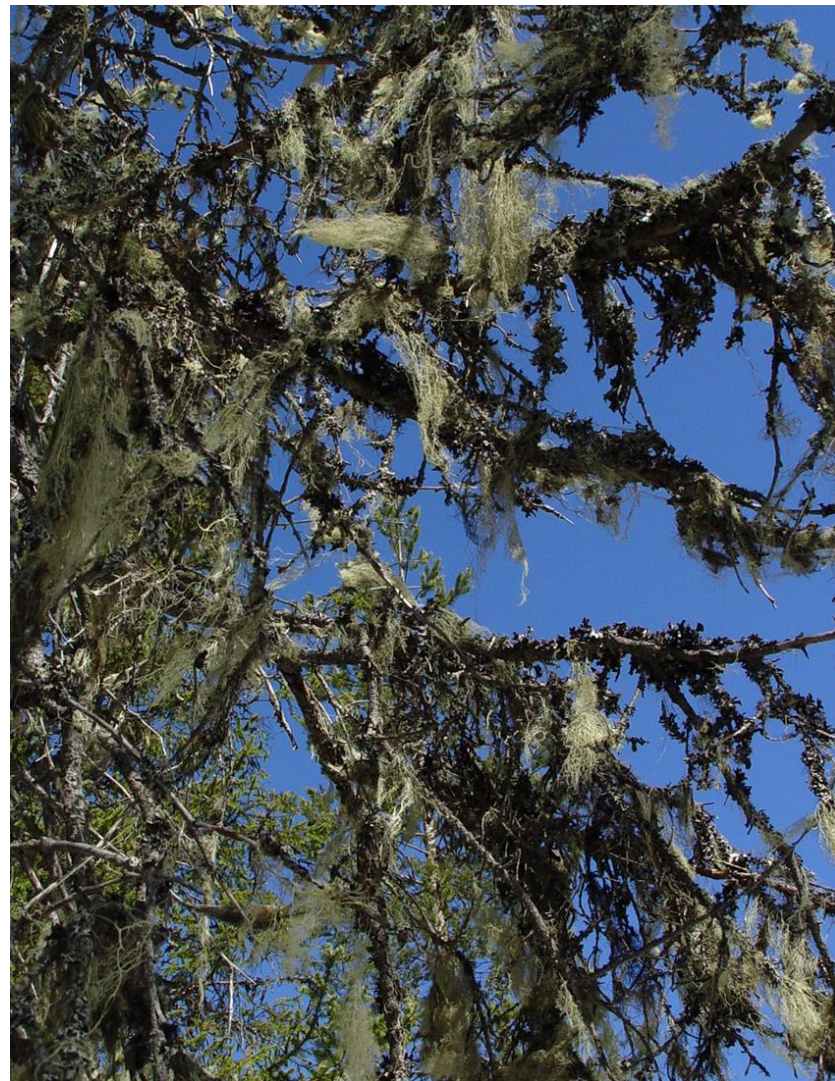
- Poronhoito kilpailee tärkeimmästä resurssistaan, luonnonlaitumista, muun maankäytön kanssa.
- Viimevuosina etenkin tuulivoima, kaivostoiminta
- Laidunten menetykset, pirstoutuminen, laidunnuksen muutokset, poronhoidon toiminnan muutokset → kannattavuus
- Metsähallituksen maista yli 80 % ja metsätalouden metsämaista 71 % sijaitsee poronhoitoalueella

METSÄTALOUS

- ☞ Vähentää etenkin talvilaidunten määrää ja heikentää laatua
- ☞ Laidunalueet pirstoutuvat
- ☞ Lupon kasvualusta häviää
- ☞ Jäkälät ja varvut vähenevät
- ☞ Hakkutähteet haittaavat jäkälän kasvua: peittää jopa 30% pinta-alasta → laidunpaine jäljelle jääville
- ☞ Jäkälän ja kasvien välinen kilpailu kiristyy
- ☞ Lumipeitteen muutokset
- ☞ Poronhoitotyöt vaikeutuvat

PORONHOITO JA SUOJELUALUEET

- ☞ Suojelualueilla sallittua harjoittaa poronhoitoa poronhoitolain mukaisesti, MH luvalla rakennelmat, maastoliikennelain mukainen maastoliikenne
- ☞ Suojelualueiden määrä paliskunnissa vaihtelee
- ☞ Suojelualueiden merkitys suuri
 - Laajat yhtenäiset laidunalueet
 - Laidunrauha
 - Laidunkierto → talvilaidunten säästäminen tallaukselta → jäkäliköiden hyvä kunto
 - Ei tarvita talvista lisäruokintaa/tarvitaan vähemmän
 - Yleisesti ottaen positiivinen asia ja arvokkaimmat laitumet

ALUE-EKOLOGINEN VERKOSTO

- ☞ Suojelualueet + erilaisia muita alueita, missä metsänkäsittelyä ei tehdä tai se on rajoitettua
- ☞ Verkostossa poronhoidon perusteella rajattuja kohteita
 - Arvokkaita jäkälä- ja luppolaidunalueita, vasoma-alueita
 - Poroaitapaikkoja, kuljetusreittejä
 - Dialogi-/Metsälappi-/Paliskuntasopimuskohteet
- ☞ Myös muut ae-kohteet ovat hyödyllisiä porolle
 - Vanhat metsät
 - Puronvarret: lopputalven ja kesän ravintoa
 - Ekologiset käytävät esim. kulkureitteinä
 - Riistatiheiköt

ALUE-EKOLOGISEN VERKOSTON ARVIOINTI

- ☞ AE-verkosto ja muu MH:n suunnittelu liittyvät yhteen: LVS:n pohjalta tärkeitä porolaidunkohteita kartoitettu Lapin alueella → tulisi liittää AE-kohteisiin jos eivät kaikkineen jo ole.
 - Tärkeiden kohteiden kartoittaminen myös muualla kuin Lapissa
- ☞ Hakkuutapojen ja maanmuokkauksen kehittäminen laitemia säästävään ja ennallistavaan tapaan, mm.
 - Tärkeiden alueiden säästäminen hakkuilta
 - Oikea-aikaiset harvennukset
 - Keveimmät maanmuokkaustavat
 - Hakkuutähteiden keruu tärkeillä jäkälälaidunkohteilla
 - Kuusen valinta omalle kasvupaikalleen: lupon kasvualusta
- ☞ Arvioinnin mukaan vanhojen metsien suojelun hyödyissä tulisi arvioida paremmin esim. matkailun työpaikkojen kerryttämää hyötyä. Sen lisäksi tulisi huomioida myös poronhoidon paranevat toimintaedellytykset ja työllisyys → paikallistaloudelle sitä kautta aiheutuva hyöty.
- ☞ Mahdollisuudet lisätä kohteita myös päivitysten välillä? Verkoston kehittäminen sekä suunnittelun kehittäminen edelleen tärkeää.
- ☞ Jatkuva tiedottaminen myös päivitysten välillä. Tiedonkulku paliskunnille: vuosittaiset merkkiipiiripalaverit, kohteiden lisääminen Poropaikkaan?
- ☞ Yhteistyöhön ollaan pääosin tyytyväisiä → kilpailevan maankäytön paineen koveneminen?
- ☞ Aineistojen käyttö maankäytön suunnittelussa, jotta verkoston tarkoitus säilyy: MH ja muut viranomaiset